

Talousarvion 2027 kehys

Kaupunginhallitus

1.6.2026

Hidas kasvu on nyt käynnistynyt - paljon epävarmuustekijöitä

%	2025	2026*	2027*	2028*	2029*	2030*
BKT:n määrän muutos	0,2	0,6	1,7	1,7	1,5	1,3
Inflaatio	0,3	2,0	1,4	1,9	2,0	2,0
Työttömyysaste	9,7	9,8	9,4	9,0	8,5	8,2
Työllisyysaste	71,4	71,1	71,4	71,8	72,3	72,8

Lähteet: Tilastokeskus, Valtiovarainministeriö

Öljyn hinnan nousu leikkaa maailmantalouden kasvua ja vähentää muutenkin heikkoa kotimaista kysyntää vuonna 2026.

Nousevat palkat ja kevenevä verotus tukevat ostovoimaa, mutta vastaavasti energian hinnan kallistuminen ja paikallaan junaava työllisyys leikkaavat sitä. Työttömyyden kasvu sekä geopoliittiseen tilanteeseen ja julkisen talouden sopeuttamistarpeisiin liittyvät epävarmuudet ovat lisänneet säästämistä.

Hävittäjien toimitus kasvattaa julkisia investointeja. Käännös asuntorakentamisessa viivästyy vuoteen 2027.

Jos Lähi-Idän kriisi jää lyhytaikaiseksi, kotitalouksien kulutus toipuu ja investoinnit lisääntyvät vuonna 2027.

Yksityisen kulutuksen kasvu nopeutuu, kun inflaatio hidastuu, työllisyys kasvaa ja säästämisaste laskee kohti normaalimpaa tasoa.

Energia- ja teknologiasiirtymän investoinnit sekä puolustusvoimien hankinnat vauhdittavat kone- ja laiteinvestointeja.

Työmarkkinoilla on paljon työvoimaa. Työttömyys pysyy korkeana, kun työllisyyden kasvu viivästyy.

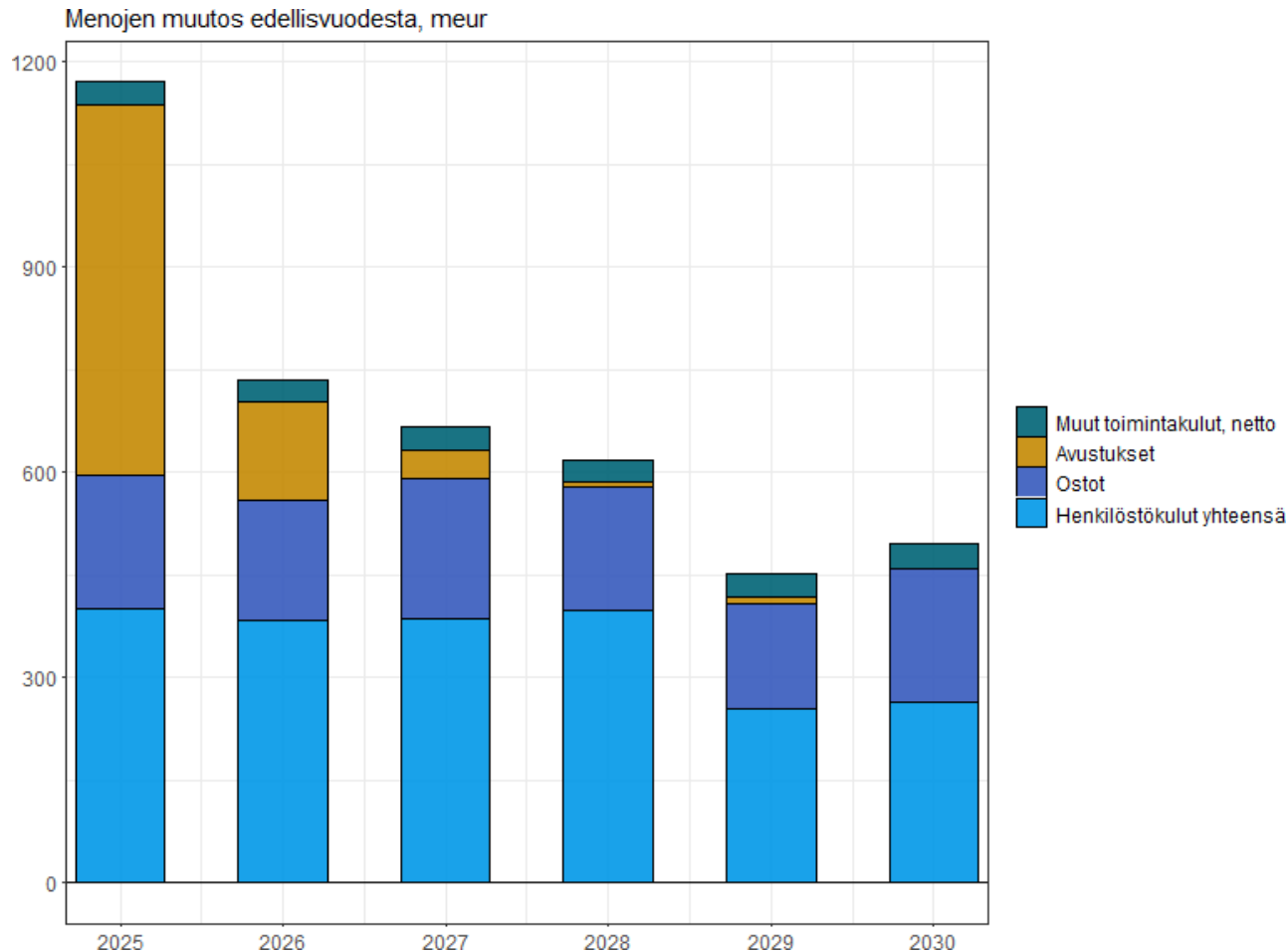
Työllisyys alkaa kasvaa vuonna 2027, kun kysyntä ja tuotanto elpyvät.

Kuntatalous heikkenee ja eriytyy

	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP2024	TPA 2025	Muutos mrd. € 2024- 2025a	Muutos % 2024- 2025a
Toimintatuotot	8,11	7,89	5,81	5,82	6,04	0,23	3,9
Toimintakulut - valm.om.käyttöön	40,39	42,28	20,08	20,30	21,63	1,33	6,6
Toimintakate	-32,28	-34,39	-14,27	-14,48	-15,58	-1,10	7,6
Verotulot	25,42	26,77	14,45	13,97	13,94	-0,03	-0,2
Kunnallisverot	20,60	21,64	10,22	9,88	9,86	-0,02	-0,2
Kiinteistöverot	1,97	2,09	2,18	2,33	2,38	0,05	2,1
Yhteisöverot	2,85	3,03	2,05	1,76	1,68	-0,08	-4,4
Valtionosuudet	10,08	10,74	3,63	3,39	4,06	0,67	19,8
Verorahoitus yht.	35,50	37,51	18,08	17,36	18,00	0,64	3,7
Rahoituserät, netto	0,57	0,33	0,42	0,38	0,44	0,05	14,0
Vuosikate	3,79	3,45	4,23	3,26	2,85	-0,41	-12,6
Poistot ja arvonalentumiset	2,41	2,45	2,50	2,57	2,56	-0,01	-0,5
Vuosikate - poistot	1,38	1,00	1,74	0,69	0,29	-0,40	-57,5
Satunnaiset erät	0,11	0,17	-0,02	0,36	0,46	0,10	28,3
Tilikauden tulos	1,49	1,16	1,72	1,05	0,76	-0,29	-28,0
Tilikauden yli-/alijäämä	1,38	1,12	1,59	1,01	0,43	-0,57	-57,0
Nettoinvestoinnit	-2,87	-2,09	-3,69	-3,60	-3,37	0,23	-6,5
Investointimenot, brutto	-3,97	-4,23	-4,41	-4,48	-4,50	-0,03	0,6
Vuosikate - nettoinvestoinnit	0,92	1,36	0,55	-0,34	-0,52	-0,18	51,9
Toiminnan ja inv. rahavirta	0,27	0,64	0,29	-0,40	-0,84	-0,44	110,7
Lainakanta	19,12	18,69	18,77	19,34	20,17	0,83	4,3
Rahavarat	6,50	6,97	6,07	5,84	6,31	0,48	8,2
Taseen kertynyt ali-/ylijäämä	13,86	14,92	16,57	17,59	18,03	0,44	2,5
Veroprosentti, painotettu	20,02	20,01	7,33	7,47	7,53		0,06

- Kuntatalous heikentyi vuonna 2025 edellisvuoteen nähden
  - Toimintamenot kasvoivat TE-palvelu-uudistuksen seurauksena, myös verotulot kehittyivät heikosti
  - Negatiiviset tulokset kohdistuivat kaikkiin kuntakokoryhmiin ja mukana myös 7/9 yli 100 000 as. kuntaa.
- Reaalitalouden kokonaiskuva on heikentynyt syksyn 2025 jälkeen
  - Kuluvan vuoden talouskasvuennustetta laskettu alaspäin
  - Työttömyysaste pysyy ennustejaksolla korkeana
- Kunnat tavoittelevat pysyviä säästötoimenpiteitä 147 milj. euroa (KT:n henkilöstösäästökysely), josta on huomioitu ennusteessa 100 milj. euroa
- Keskimääräinen kunnallisvero nousi 7,62 prosenttiin – sen vaikutus on n. 50 milj. euroa.
- Hallituksen kevään 2026 kehysriihen päätökset heikentävät kuntataloutta

Kuntatalouden menot pysyvät korkeina myös lähivuosina

TE-palvelu-uudistus kasvatti kuntatalouden menoja vuonna 2025.

Työttömyysmenojen kasvu on ollut voimakasta ja työttömyys pysyy korkeana ennustejakson ajan.

Sovitut palkkaratkaisut kasvattavat henkilöstövaltaisen kuntasektorin menoja.

Menojen kasvu supistuu hieman ennustejakson lopulla palkkaratkaisujen päättyessä.

Käyttötalouden kehys 2027

Kaupunginhallitus 1.6.2026

Käyttötalouskehityksen yleiset laadintaperusteet

Vuoden 2027 talousarviokehityksessä on huomioitu seuraavat erät:

- Toimialojen esittämistä yhteensä noin 15 M€:n lisäkehystarpeista on huomioitu lakeihin, asetuksiin ja mm. sopimukseen perustuen 8 M€. Loppuosa tarpeista tulee rahoittaa asetettujen kehityksien sisältä.
- Tilinpäätöksestä 2025 tehdyn analyysin pohjalta kehityksessä on huomioitu toimintakatetta pysyvästi parantavia eräitä yhteensä 7,9 M€
- Taloutta vakauttava summa vuodelle 2027 on yhteensä 10 M€, josta:
  - 7,0 M€ kohdistuu määrärahojen toimintakatteisiin seuraavasti:
    - elinkeino- ja työllisyyspalvelut -1,5 M€
    - kasvun ja oppimisen palvelut -3,0 M€
    - kulttuuri- ja liikuntapalvelut -1,0 M€
    - kaupunkirakennepalvelut -1,5 M€
  - 3,0 M€ kohdistuu kaupungin rahoituseriin
    - osinkoihin, korkoihin ja muihin rahoitustuottoihin kohdistuva sopeutustavoite (ts. korotus) vuodelle 2027 on nyt kehysvaiheessa 3,0 M€, teknisesti summasta puolet osinkotason nostoa ja puolet korko- ja muiden rahoitustuottoarvioiden korotusta
- Kehys sisältää kunta- ja hyvinvointialan palkkaratkaisun mukaiset sopimuskorotukset vuodelle 2027.
- Verotuloarviot perustuvat Kuntaliiton 4.5.2026 julkaisemaan kuntakohtaiseen veroennustekehikkoon, ja ne on arvioitu vuonna 2026 käytössä olevilla veroprosenteilla.
- Valtionosuuksien osalta talousarviokehitys perustuu valtiovarainministeriön kevään 2026 Kuntatalousohjelman mukaisiin kuntakohtaisiin laskelmiin.

Päivitetty vero- ja valtionosuusarvio

Verotulot

	TP	TA+M	Kehys	Muutos	TS	TS
1 000 euroa	2025	2026	2027	Kehys-TA+M	2028	2029
Kunnan tulovero	254 786	269 900	280 600	10 700	292 800	305 300
Kiinteistövero	56 862	60 600	59 700	-900	59 800	61 200
Osuus yhteisöveron tuotosta	26 364	27 400	29 500	2 100	31 000	32 100
Yhteensä	338 012	357 900	369 800	11 900	383 600	398 600

Valtionosuudet

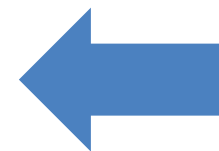
	TP	TA+M	Kehys	Muutos	TS	TS
1 000 euroa	2025	2026	2027	Kehys-TA+M	2028	2029
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	23 932	29 145	21 096	-8 049		
Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	35 385	39 960	42 245	2 286		
Verotulomenetysten korvaus	13 106	12 918	15 162	2 244		
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-23 718	-25 115	-25 115	0		
Valtionosuudet yhteensä	48 705	56 908	53 388	-3 520	60 604	60 802

- Vuoden 2027 verotuloarvio perustuu Kuntaliiton toukokuun 2026 veroennustekehikon mukaisiin arvioihin .
- Päivitettyjen tietojen mukaan kuluva vuoden veroennuste heikkenee 1,9 M€ ja vuoden 2027 veroennuste 4,2 M€ helmikuun ennusteesta.
- Valtionosuusarviot perustuvat kevään 2026 julkisen talouden suunnitelmaan sekä kevään kuntatalousohjelmaan (7.5.2026).
- **Yhteensä verotulot ja valtionosuudet ovat vuonna 2027 noin 423,2 M€**

Tulossuunnitelma

	TP 2025	TA+M 2026	Kehys 2027	Muutos kehys- TA+M	TS 2028	TS 2029
1 000 euroa						
Toimintatulot	98 642	98 447	97 781	-666	98 021	98 021
Myyntituotot	36 717	33 528	33 528		33 528	33 528
Maksutuotot	14 823	16 184	16 184		16 184	16 184
Tuet ja avustukset	15 088	14 631	14 631		14 631	14 631
Muut toimintatuotot	32 015	34 105	34 105		34 105	34 105
Kehysmuutokset (sis. sopeutukset)			-666		-426	-426
Valmistus omaan käyttöön	2 891	2 106	2 106	0	2 106	2 106
Toimintamenot	-453 353	-481 809	-482 872	-1 063	-499 240	-505 676
Henkilöstökulut	-230 162	-242 770	-251 394		-258 914	-265 350
Palvelujen ostot	-137 291	-153 613	-153 613		-153 613	-153 613
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-23 144	-24 986	-24 986		-24 986	-24 986
Avustukset	-44 255	-42 229	-42 229		-42 229	-42 229
Muut toimintakulut	-18 501	-18 211	-18 211		-18 211	-18 211
Kehysmuutokset (sis. sopeutukset)			7 561		-1 288	-1 288
Toimintakate	-351 820	-381 256	-382 985	-1 729	-399 113	-405 550
Verotulot	338 012	357 900	369 800	11 900	383 600	398 600
Valtionosuudet	48 705	56 908	53 388	-3 520	60 604	60 802
Rahoitustulot ja -menot	15 928	8 833	7 180	-1 653	6 080	5 180
Korkotulot	8 232	6 850	7 000	150	7 000	7 000
Muut rahoitustulot	14 646	10 803	10 500	-303	10 500	10 500
Korkomenot	-6 944	-8 800	-10 300	-1 500	-11 400	-12 300
Muut rahoitusmenot	-6	-20	-20	0	-20	-20
Sopeutus rahoituseristä			3 000	3 000	3 000	3 000
Vuosikate	50 826	42 384	50 383	7 999	54 171	62 032
Poistot ja arvonalentumiset	-58 843	-59 886	-60 226	-340	-62 715	-65 125
Tilikauden tulos	-8 017	-17 502	-9 843	7 659	-8 544	-3 093
Poistoeron lisäys/vähennys	340	340	340	0	340	340
Tilikauden yli-/alijäämä	-7 676	-17 161	-9 503	7 659	-8 204	-2 752
Tunnusluvut						
Vuosikate/Poistot ja arvonalentumiset, %	86 %	71 %	84 %	13 %	86 %	95 %
Vuosikate, euroa/asukas	339	280	330	50	352	400
Kumulatiivinen yli-/alijäämä, 1000 €	110 229	93 068	83 566	-9 503	75 362	72 609

- Kehysluonnokseen on päivitetty viimeisimmät verotulo- ja valtionosuusennusteet vuosille 2027-2029, jotka heikensivät talouden näkymää noin 10 M€ tammikuun lopun tilanteesta
- Vuoden 2026 tilinpäätösennuste on vielä maaliskuun muutetun talousarvion mukainen
- Arvioiden mukaan kehystavoitteeseen pääseminen edellyttää toimialoilta ja Tilapalvelulta yhteensä noin seitsemän miljoonan euron taloutta tasapainottavia toimenpiteitä
- Kolmen miljoonan euron sopeutus pyritään tekemään rahoituserien (osingot, korot, poistot, muut rahoitustuotot ja -kulut kautta) -> sisältää merkittävästi riskiä
- Kehyslaskelma ei sisällä muutoksia veroprosentteihin vuodelle 2027

Toimintakatelaskelma

Toimintakate

1 000 euroa	TP 2025	TA+M 2026	Palkan- korotus- varaus	Tilinpäätök- sen 2025 vaikutukset	Huomioidut kehys- muutokset	Talouden tasa- painotus	Muutokset yhteensä	Sisäiset erät	Kehys 2027
Konsernihallinto	19 858,9	18 443,7	255,8	0,0	350,0	0,0	605,8	0,0	19 049,5
Elinkeino- ja työllisyyspalvelut	50 707,5	56 235,5	432,2	-2 567,3	4 400,0	-1 500,0	764,9	0,0	57 000,4
Kasvun ja oppimisen palvelut	261 971,0	276 917,4	4 226,0	-2 740,0	835,0	-3 000,0	-679,0	0,0	276 238,4
Kulttuuri- ja liikuntapalvelut	48 412,8	50 989,5	675,8	-1 331,0	1 662,0	-1 000,0	6,8	0,0	50 996,3
Kaupunkirakennepalvelut	13 558,0	16 780,8	547,2	0,0	0,0	-1 500,0	-952,8	0,0	15 828,0
Tilapalvelu	-42 688,3	-38 788,0	0,0	-1 222,5	719,3	0,0	-503,2	-1 350,2	-40 641,4
Keskitetty palkkavaraus	0,0	677,0	2 486,2	0,0	0,0	0,0	2 486,2		3 163,2
Sisäiset erät, menot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1 350,2	1 350,2
Toimintakate yhteensä	351 819,8	381 255,9	8 623,2	-7 860,8	7 966,3	-7 000,0	1 728,7	0,0	382 984,6

Keskeiset nostot

- **Kokonaisuutena kaupungin toimintakate kasvaa viime vuodesta**, jonka vuoksi kehys ei ole taloutta sopeuttava vaan vakauttava. Toimialoilla ja Tilapalvelussa on kuitenkin tehtävä merkittävä määrä toimenpiteitä kehystavoitteisiin pääsemiseksi mm. palkkojen sopimuskorotuksista johtuen.
- **Kasvun ja oppimisen, Kulttuurin ja liikunnan sekä Kaupunkirakenteen** kehyksessä on pyritty huomioimaan lakisääteisten velvoitteiden kasvu, mutta toisaalta vähentävinä erinä ovat vuoden 2025 tilinpäätökseen pohjautuen tehdyt tulojen ja menojen toteumaa vastaavat tarkistukset.
  - Toimintakatteen kasvu ei kuitenkaan pysty rahoittamaan kaikkia toimialojen esittämiä tarpeita
- **Elinkeino- ja työllisyyspalvelujen** kehys kasvaa viime vuoden tasosta, johtuen erityisesti käynnistyvän Jyväskylän Mallin rahoituksesta. Määrärahaan kohdentuu kuitenkin samalla tasapainotustoimenpiteitä, jolloin toimintakatteen nettokasvuksi jää palkankorotusvaraus huomioituna 0,8 M€
- Tilapalvelu-liikelaitoksen toimintamenot on tarkistettu vuoden 2025 tilinpäätösanalyysin pohjalta vastaamaan todellista menotasoa ja menokarsinta on huomioitu kehyksessä tilinpäätöksen vaikutuksina. Tilapalvelun ulkoinen toimintakate kasvaa noin 0,5 M€ tämän vuoden talousarvion tasosta ulkoisten vuokratulojen kasvun myötä.
- **Konsernihallinnon** osalta määrärahakehys on pienempi kuin kertaluonteisia tuloeriä sisältänyt viime vuoden toteuma. Konsernihallinnon vuoden 2027 kehyksessä on huomioitu vain palkankorotusvaraus sekä vuoden 2027 vaalien nettomenot. Kehys ei sisällä varauksia valmisteltuihin, koko kaupungin työhyvinvoinnin edistämiseen tähtääviin toimiin ja myös muut esitetyt lisätarpeet on katettava kehysten sisältä.
- Hankintalainmuutoksen talousvaikutuksia ei vielä arvioitu talousarviokehykseen. Investointiesityksiin voi kuitenkin sisältyä jonkin verran päällekkäisyyttä hankintalain muutokseen perustuen (esim. ICT-investoinnit, jotka jouduttaisiin toteuttamaan joka tapauksessa, vaikka hankintalaki ei tulisi voimaan nyt esitetyssä muodossa)

A photograph of a skate park on a sunny day. In the background, a woman with blonde hair sits on a concrete ledge holding a colorful skateboard. To her left, a girl in a green dress and helmet is riding a pink scooter. In the foreground, two boys are riding skateboards; one in a white t-shirt and blue pants, and another in a teal t-shirt and black shorts. The ground is asphalt with blue painted lines. A large green graphic overlay is on the left side of the image.

Investointisuunnitelmat ja rahoitus 2027

Kaupunginhallitus 1.6.2026

Investointisuunnitelma

1 000 euroa	TP 2025	TA+M 2026	Kehys 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030	TS 2031
Maa- ja vesialueet, netto	-3 066	-4 500	-4 500,0	-4 500	-4 500	-4 500	-4 500
Tulot	935	1 500	1 500,0	1 500	1 500	1 500	1 500
Menot	-4 001	-6 000	-6 000,0	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000
Urheilu- ja retkeilyalueet, netto	-10 229	-8 030	-5 440,4	-3 648	-7 652	-2 648	-6 325
Tulot	820	0	0,0	0	0	0	0
Menot	-11 050	-8 030	-5 440,4	-3 648	-7 652	-2 648	-6 325
Kunnallistekniikka, netto	-22 335	-26 520	-24 668,6	-25 950	-31 923	-32 867	-44 145
Tulot	391	0	0,0	0	0	0	0
Menot yhteensä	-22 726	-26 520	-24 668,6	-25 950	-31 923	-32 867	-44 145
Irtain käyttöomaisuus ja muut pitkävaikutteiset menot, netto	-5 487	-13 920	-11 881,0	-6 345	-4 488	-4 101	-4 101
Tulot	35	0					
Konsernihallinto	-1 444	-4 293	-4 441,0	-2 941	-2 941	-2 941	-2 941
Kasvun ja oppimisen palvelut	-704	-1 479	-342,0	-1 312	-376	-120	-120
Kulttuuri- ja liikuntapalvelut	-2 535	-6 818	-6 098,0	-1 092	-171	-40	-40
Kaupunkirakenne	-839	-1 330	-1 000,0	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Menot yhteensä	-5 522	-13 920	-11 881,0	-6 345	-4 488	-4 101	-4 101
Osakkeet ja osuudet, netto	-5 827	-2 400	-5 200,0	-11 200	-200	-200	-200
Tulot	1 387	0	0,0	0	0	0	0
Menot	-7 214	-2 400	-5 200,0	-11 200	-200	-200	-200
Rakennukset	0	2 200	0,0	0	0	0	0
Tulot	0	2 200	0,0	0	0	0	0
Kaupunki ilman liikelaitoksia, netto	-46 944	-53 170	-51 690,0	-51 643	-48 763	-44 317	-59 270
Tulot	3 569	3 700	1 500,0	1 500	1 500	1 500	1 500
Menot	-50 513	-56 870	-53 190,0	-53 143	-50 263	-45 817	-60 770
Liikelaitokset, netto	-32 363	-38 743	-33 310,0	-33 357	-36 237	-40 684	-25 730
Liikelaitokset, tulot	997	140	0,0	0	0	0	0
Tilapalvelu/Talorakennus	-33 360	-38 883	-33 310,0	-33 357	-36 237	-40 684	-25 730
Keski-Suomen pelastuslaitos		0	0,0				
Liikelaitokset, menot yhteensä	-33 360	-38 883	-33 310,0	-33 357	-36 237	-40 684	-25 730
Kaupunki yhteensä, netto	-79 307	-91 913	-85 000,0	-85 000	-85 000	-85 000	-85 000
Tulot	4 566	3 840	1 500,0	1 500	1 500	1 500	1 500
Menot	-83 873	-95 753	-86 500,0	-86 500	-86 500	-86 500	-86 500

- Taloussuunnitelmakaudella 2027-2029 kaupungin nettoinvestoinnit ovat 85 M€/vuosi investointimenojen ollessa 86,5 M€ ja investointitulojen 1,5 M€.
- Vuosien 2027 ja 2028 investointimenoihin sisältyy Hippos-hankkeen valtuustossa jo aiemmin päätettyjä investointimenoja (jotka ovat pääosin investointeja osakkeisiin ja osuuksiin)

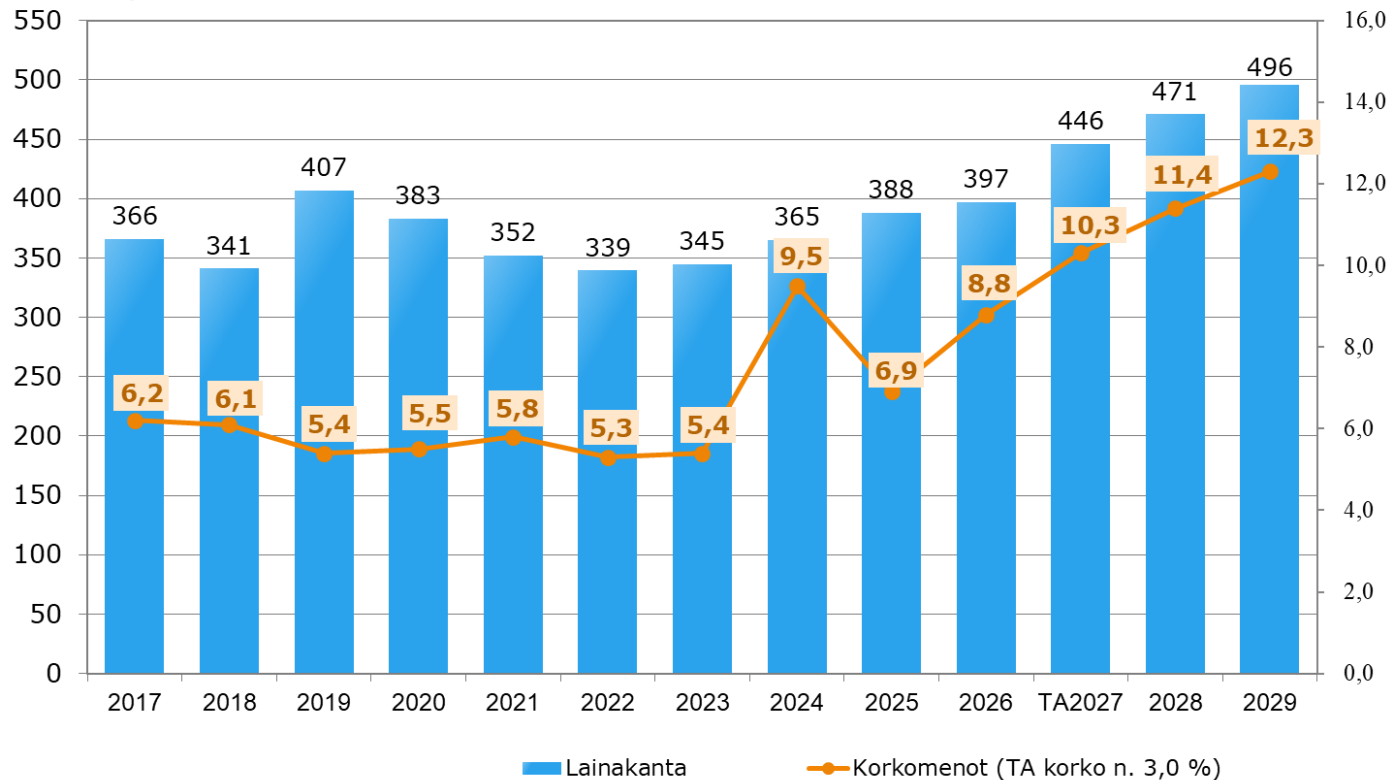
Rahoitussuunnitelma

	TP	TA+M	Kehys	Muutos	TS	TS
1 000 euroa	2025	2026	2027	kehys- TA+M	2028	2029
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
Toiminnan rahavirta	44 530	32 384	41 383	8 999	45 171	53 032
Vuosikate	50 826	42 384	50 383	7 999	54 171	62 032
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-6 296	-10 000	-9 000	1 000	-9 000	-9 000
Investointien rahavirta	-73 014	-81 913	-76 000	5 913	-76 000	-76 000
Investointimenot	-83 873	-95 753	-86 500	9 253	-86 500	-86 500
Rahoitusosuudet investointimenoihin	2 208	140	0	-140	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	8 651	13 700	10 500	-3 200	10 500	10 500
Toiminnan ja investointien rahavirta	-28 484	-49 528	-34 617	14 911	-30 829	-22 968
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
Antolainauksen muutokset	15	0	0	0	0	0
Antolainasaamisten lisäykset	0	0	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	15	0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset	23 010	16 528	34 617	18 089	30 829	22 968
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	50 000	50 000	0	50 000	50 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 263	-2 920	-2 900	20	-2 900	-2 900
Lyhytaikaisten lainojen muutos	26 273	-30 552	-12 483	18 069	-16 271	-24 132
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	7 857	33 000	0	-33 000	0	0
Rahoituksen rahavirta	30 882	49 528	34 617	-14 911	30 829	22 968
Rahavarojen muutos	2 398	0	0	0	0	0
Tunnusluvut						
Lainakanta 31.12, 1000 €	388 072	404 600	439 217	34 617	470 046	493 014
Lainakanta €/asukas	2 589	2 676	2 880	205	3 057	3 183
Investointien tulorahoitus, %	62 %	44 %	58 %	14 %	63 %	72 %

- Investointimenot ovat yhteensä 86,5 M€ ja pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot 10,5 M€.
- Lainakannan kasvu vuonna 2027 on yhteensä 34,6 M€.
- Kaupungin lainakanta on vuoden 2027 lopussa 439,2 M€, eli 2 880 euroa asukasta kohti laskettuna.
- Investointien tulorahoitusprosentti on 58 %.

KORKOKULUARVIO TA2027

Lainakanta ja korkomenot M€

- Oheisessa taulukossa on arvioitu kaupungin korkokulujen kehitys huomioon ottaen lainakannan kehitysarvio ja suojausaste.
- Vuoden 2026 korkokulujen ennuste on 8,8 M€ (TA 2026 on 8,8 M€) ja talousarviovuodelle 2027 on 10,3 M€. Korkoennuste vuodelle 2028 on 11,4 M€ ja vuoden 2029 arvio on 12,3 M€.
- Korkotasona käytetty n. 3,0 % /6 kk euribor. Kaupungin lainasalkun keskikorko on em. korkotasoa alhaisempi suojausten ja lyhytaikaisen rahoituksen takia.
- Korkojen ennustetaan nousevan noin 3,0 %:n tasolle. Markkinaennusteissa on erittäin paljon epävarmuutta.

Kehyksen keskeiset talouden tunnusluvut

■ Vuosikate:	50,4 M€
■ Vuosikate/poistot ja arvonalentumiset, %:	84 %
■ Tilikauden alijäämä:	-9,5 M€
■ Kertyneet ylijäämät 31.12.2027:	83,6 M€
■ Investoinnit:	86,5 M€
■ Investointien tulorahoitus, %:	58 %
■ Lainakannan muutos:	+34,6 M€
■ Lainakanta 31.12.2027:	439,2 M€
■ Lainakanta euroa/asukas 31.12.2027:	2 880 €/asukas

A group of people, mostly young adults, are in a body of water. They are wearing bright pink t-shirts and white sailor-style hats with black bands. Many of them have their arms raised, holding their hats high in the air. They appear to be celebrating or participating in a water-related event. The water is a deep blue-grey color. A large, semi-transparent pink shape is overlaid on the left side of the image, containing the text.

Vaikutusten ennakkoarviointi

Kaupunginhallitus 1.6.2026

Vaikutusten ennakkoarviointi

Vaikutusten ennakkoarvioinnin tavoitteena on

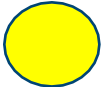
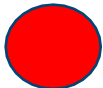
- jäsentää ja selventää päätöksentekoa
- tukea moniarvoista ja läpinäkyvää päätöksentekokulttuuria
- tarkastella vaikutuksia lyhyellä ja pitkällä aikavälillä
- osoittaa ratkaisuvaihtoehtojen edut ja haitat
- tarkastella erilaisia ja eri aikoina tapahtuvia vaikutuksia saman aikaisesti ja ristiin
- arvioida vaikutuksia sillä tarkkuustasolla, kuin se on mahdollista

Arviointi on lakisääteistä, esimerkiksi

- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä velvoittaa kunnan ottamaan päätöksenteossaan huomioon päätöstensä arvioidut vaikutukset ihmisten hyvinvointiin ja terveyteen väestöryhmittäin
- Tasa-arvolaki velvoittaa arvioimaan ennalta päätösten sukupuolivaikutuksia
- YK:n lasten oikeuksien sopimus edellyttää, että lapsia koskevissa päätöksissä harkitaan ensisijaisesti lapsen etua.

Liikennevalomalli

Kaikki toimenpiteet arvioidaan dokumentoidusti liikennevalomallilla.

- Vähäiset vaikutukset asukkaisiin, asiakkaisiin tai toimintaan
- Kohtalaiset vaikutukset asukkaisiin, asiakkaisiin tai toimintaan
- Merkittävät vaikutukset asukkaisiin, asiakkaisiin tai toimintaan